

ໄຂ້ຫວັດນົກ Bird flu (avian influenza)

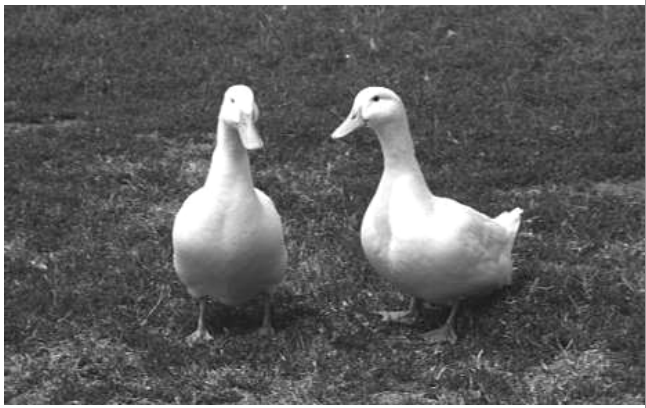

ໄຂ້ຫວັດນົກຊຶ່ງໄດ້ມີການກວດພົບຢູ່ໃນຮົງກົງ "ປະເທດຈີນ" ໃນຊ່ວງປີ 1997 ຕໍ່ຈາກນັ້ນການຕິດເຊື້ອໄຂ້ຫວັດນົກກໍໄດ້ມີການຂະບາດເຂົ້າມາຢູ່ໃນປະເທດລາວ ວຽດນາມ ໄທຍ໌ ຂຽນ ອິນໂດເນເຊັຽ ຈີນ ໂຄຣເອເທັຽ ຄາຊັດສະການ ມົງໂກເຣັຽ ໂຣມາເນັຽ ຕຸຣະກີ ມາເຣເຊັຽ ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2003 ເປັນຕົ້ນມາ ນົກຈຳນວນນັບລ້ານໆໂຕໄດ້ຕິດເຊື້ອໄວຣັສແລະກໍໄດ້ຖືກຂ້າກຶມເພື່ອທຳການຄວບຄຸມການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອຮ້າຍໄວຣັສໃຕ້ນີ້ ເມື່ອຜູ້ຄົນໄດ້ຮັບເຊື້ອໄວຣັສຮ້າຍໝູ່ນີ້ເຂົ້າໄປອັດຕາການສູນເສັຽຊີວິດກໍສູງຂຶ້ນມາເລື້ອຍໆເຖິງ 30% ຫາ 40% ສັນຍານ ແລະອາການຂອງໄວຣັສຮ້າຍໄຂ້ຫວັດນົກນີ້ ມັນຈະເປັນເໝືອນກັບອາການຂອງໄຂ້ຫວັດອື່ນໆ ຮ່ວມໄປເຖິງອາການດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້ເຊັ່ນ :

- ໄອ
- ໄອ້
- ເຂັບຄໍ
- ປວດເມື່ອຍຕາມຮ່າງກາຍ

ອາການໄຂ້ຫວັດນົກຈະຄົງໄຕຢູ່ປະມານ 7 ມື້ໄປເຖິງ 9 ມື້ ແຕ່ມັນສາມາດນຳໄປສູ່ໂຮລປອດບວມແລະອາການຂອງໂຮລແຊກຊ້ອນຫຼາຍແນວຊຶ່ງມີຄວາມຮ້າຍແຮງໃນກຸ່ມເດັກນ້ອຍ ແລະຜູ້ແກ່ຊະຣາ. ປັດຈຸບັນນີ້ອົງກອນສາທາຣະນະສຸຂໃນທົ່ວໂລກກຳລັງກຽມຮັບມືກັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເກີດການລະບາດຂອງໂຮລໄປທົ່ວໂລກເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ເກີດຂຶ້ນມາໃນປີ 1918-1919 ໂດຍທີ່ມີຜູ້ເສັຽຊີວິດນັບເປັນຈຳນວນລ້ານໆຄົນ. ພຍາດໄຂ້ຫວັດນົກມີຢູ່ດ້ວຍກັນ 3 ປະເພດທີ່ສາມາດຕິດຕໍ່ຢູ່ໃນຜູ້ຄົນໄດ້ຄືປະເພດ (A,B & C) ໄວຣັສປະເພດ B & C ເຮັດໃຫ້ເກີດອາການໄຂ້ຫວັດແບບອ່ອນໆ ແລະມີການຕິດຕໍ່ໃນຜູ້ຄົນເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນປະເພດຊື່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດອາການເປັນໄຂ້ຫວັດແບບຮ້າຍແຮງແລະສາມາດທີ່ຈະຕິດຕໍ່ເຂົ້າໄປຍັງສັດລ້ຽງຕ່າງໆຮ່ວມໄປເຖິງໂຕນົກໂຕໜູໂຕມ້າປາວານ ແລະແມວນ້ຳ. ໄຂ້ຫວັດນົກປະເພດ C ຈັດເປັນໄວຣັສທີ່ເຮັດໃຫ້ຄົນເກີດອາການຍ້ານກົວປັນທີ່ສຸດໃນປັດຈຸບັນນີ້ຊຶ່ງມີຊື່ສາຍພັນວ່າ H5N1 ໄວຣັສໃຕ້ນີ້ຍັງບໍ່ຮູ້ຄັກແນ່ເທື່ອວ່າເປັນໄວຣັສສາຍພັນທີ່ສາມາດຕິດຕໍ່ໂດຍກົງຈາກໂຕນົກມາຍັງຄົນໄດ້ຫລືບໍ່??? ນັກວິທະຍາສາດຄາດກັນໄວ້ວ່າ "ພວກໂຕເປັດປ່າ" ຈະເປັນພາຫະນະນຳເອົາເຊື້ອໂຣຣຮ້າຍຈາກປະເທດນຶ່ງໄປຍັງປະເທດນຶ່ງໄດ້ແບບບໍ່ຍາກຊາ ຈາກນັ້ນໂຕໄວຣັສກໍຈະຮຸກຮາມໄປສູ່ໂຕໄກ່ຊຸກຊາງຈະມີທັງໄກ່ງວງແລະໂຕຫ່ານ ແລະເມື່ອຄົນເຂົ້າໄປໃກ້ກັບສັດເຫລົ່ານີ້ ຄົນກໍຈະຕິດເຊື້ອຮ້າຍເຫລົ່ານີ້ເຂົ້າໄປຢ່າງງ່າຍດາຍ ເປັນທີ່ເຊື່ອກັນວ່າຕລາດເປີດທີ່ຜູ້ຄົນສາມາດເຂົ້າໄປໃກ້ກັບສັດປີກພວກນີ້ເຊັ່ນໂຕໄກ່ ແລະນົກແມ່ນເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງການລະບາດຂອງເຊື້ອໂຣຣໄຂ້ຫວັດນົກ ຈາກນັ້ນ

ການຕິດເຊື້ອມັນກໍຈະງ່າຍຂຶ້ນຄືຈາກຄົນເຂົ້າສູ່ຄົນ ແລະສາມາດກະຈາຍອອກໄປທົ່ວໂລກ. ນອກຈາກນີ້ໄຂ້ຫວັດນົກຍັງສາມາດລູກລາມເຂົ້າໄປໃນຝາມຂນາດນ້ອຍທີ່ມີການລ້ຽງໄກ່ລ້ຽງໝູຕາມໝູ່ບ້ານ ຫລືຕາມສນາມໄກ່ຕີໂດຍທົ່ວໄປ.

ສຳຫລັບຂໍ້ແນະນຳກັບທ່ານຜູ້ທີ່ຈະເດີນທາງໄປຕ່າງປະເທດ :

ຫາກທ່ານເດີນທາງໄປຍັງຕ່າງປະເທດເຊັ່ນຢູ່ໃນເອເຊັຽຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ນັ້ນ ທ່ານຄວນຈະໄດ້ປະຕິບັດດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້ຄື :

- ຈົ່ງພະຍາຍາມຫລີກລ່ຽງທ້ອງຖິ່ນເຂດຊົນນະບົດຝາມລ້ຽງໄກ່ຂນາດນ້ອຍແລະ/ຫລີກລ່ຽງການເຂົ້າໄປໃກ້ຊິດຢູ່ກັບສັດລ້ຽງແລະສັດປ່າຫ່ງມວນ
- ລ້າງມືທຸກຄັ້ງໃຫ້ໄຂ້ນ້ຳຢາຂ້າເຊື້ອໂຣຣທີ່ປະສົມຢູ່ໃນແອລກໍຣ໌
- ຣະມັດຣະວັງລູກຫລານຂອງທ່ານບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າເອົາມືທີ່ບໍ່ສະອາດຈົກເຂົ້າປາກ
- ບໍ່ຮັບປະທານໄຂ້ດິບ ຫລືອາຫານທີ່ເຮັດຈາກໄຂ້ດິບ
- ສັກຢາວັກຊີນບ້ອງກັນໄຂ້ຫວັດນົກກ່ອນເດີນທາງ
- ຄວາມຮ້ອນສາມາດຂ້າເຊື້ອໄວຣັສຫວັດນົກໄດ້ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງປອດພັຍທີ່ຈະຮັບປະທານໄກ່ ຫລືເປັດທີ່ສຸກແລ້ວໄດ້

ວິທີການຮັກສາກ່ຽວກັບໄຂ້ຫວັດນົກ :

ຂນະນີ້ການຮັກສາໄຂ້ຫວັດນົກໃນຂນະນີ້ການຮັກສາຜູ້ປ່ວຍທີ່ຕິດໄຂ້ຫວັດນົກນັ້ນແມ່ນປະຕິບັດການໂດຍການນຳໃຊ້ຢາທີ່ຊື່ວ່າ TAMU ທີ່ສາມາດປ້ອງກັນໄວຣັສບໍ່ໃຫ້ແຜ່ຂຍາຍອອກໄປຈາກເຊວລີທີ່ເປັນບ່ອນຝັກພາອົງຂອງໄວຣັສຮ້າຍໃຕ້ນີ້ ແຕ່ກໍຍັງບໍ່ຮູ້ແນ່ນອນຢ່າງຊັດເຈນວ່າ ໂຕຢາຊະນິດດັ່ງກ່າວນີ້ຈະສາມາດນຳມາຮັກສາໄວຣັສ H5N1 ໄດ້ຫລືບໍ່?

Jon Chanthakhane Sivoravong, D.O
 ຜູ້ຊ່ອຍສາສດາຈານ ພາກວິຊາ Family Medicine
 University of North Texas Health Science Center Fort Worth, Texas

The first bird flu case in human was reported in Hong Kong in 1997, since then bird flu infection in human have occurred in Laos, Vietnam, Thailand, Cambodia, Indonesia, China, Croatia, Indonesia, Kazakhstan, Mongolia, Romania, Russia, Turkey, and Malaysia. Since 2003, millions of bird have been infected and have been killed to contain the spread of the virus. When bird flu infect human the chance of death is as high as 30-40%.

Signs and symptoms of bird flu resemble those of conventional flu, including:

- Cough
- Fever
- Sore throat
- Muscle aches

Flu symptoms usually last about 7 to 9 days but can lead to pneumonia and other serious complications in young children and elderly people. Currently, the medical community all over the world is bracing for a possible world wide pandemic of flu outbreak such as one in 1918 and 1919 that killed millions of people.

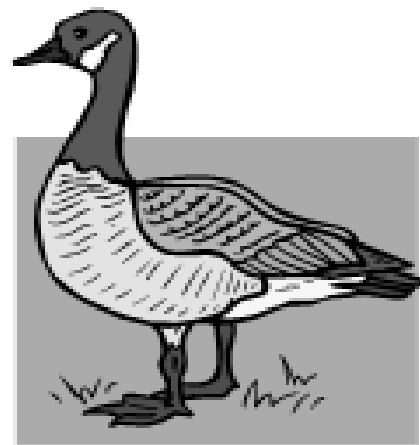
There are 3 types of the flu that can infect human, type A, B and C. Type B and C cause mild flu symptoms and can only infect human. Type C causes severe flu symptoms and can infect other animals including birds, pigs, horses, whales and seals.

Type C flu is the one that is responsible for the current Bird flu scare it is called H5N1 strain. It is not completely know how this stain is able to jump from bird to human directly yet.

Scientist thinks that wild ducks can carry the virus a long distance from one country to another and can then infect chicken, turkey and geese which can then infect us when they come in close contact with us. It is believed that an open air market place where bird and chicken come in close contact with human can be a starting point for bird flu to spread to human. Once this has accord then the spread will be quickly passed on from one person to another causing severe pandemic world wide. Besides open market, other locations where bird flu can spread are in small farms where chickens and pigs are raised in homes and cock fighting arenas.

Recommendations for travelers: if you're traveling to Southeast Asia consider these public health recommendations:

- Avoid rural areas, small farms and especially any close contact with domesticated fowl.
- Avoid open-air markets.
- Wash your hands.
- Use alcohol-based hand sanitizers.
- Watch your kids. Don't let them put their dirty hands in their mouths.
- Don't eat raw eggs or food made out of raw eggs.
- Get a flu shot before you travel.
- Heat kills bird flu virus so cooked chicken or duct is safe to eat as long as it is prepare cleanly.

Treatment:

Right now, the primary treatment for the flu is a medication called Tami flu it works by preventing the virus from escaping its host cell. It's not clear how effective Tami flu will be against bird flu H5N1.

Jon Chanthakhane Sivoravong D.O.

Assistant Professor, Family Medicine
Department
University of North Texas Health Science
Center, Fort Worth, Texas

